

IZRAELI START-UP CÉGEK INNOVÁCIÓS ATTITŰDJEINEK SZÖVEGBÁNYÁSZATI VIZSGÁLATA

Fellner Ákos, REGA 2. évfolyam

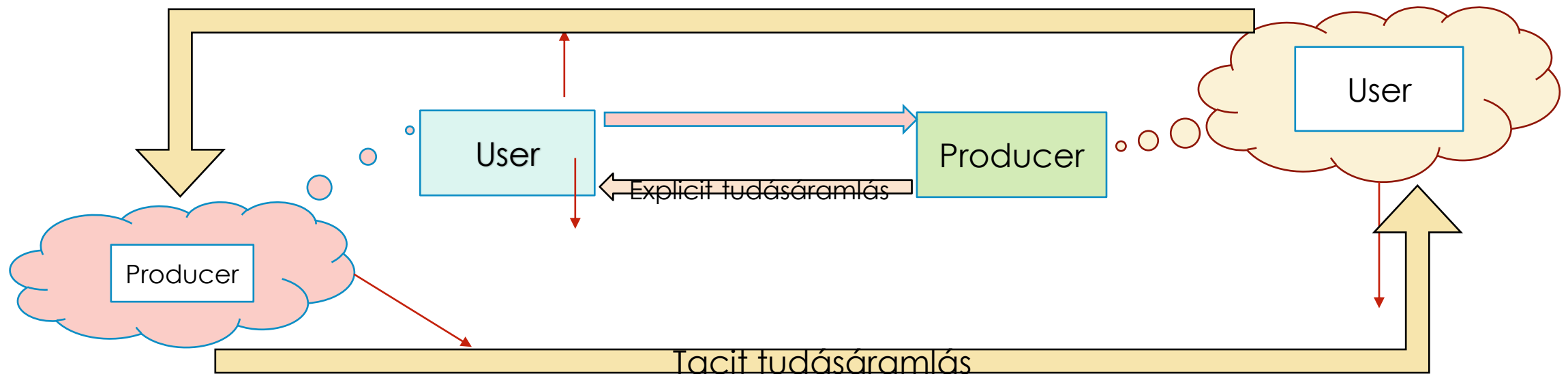
Témavezetők: Dr. Varga Attila, Dr. Kruzslicz Ferenc

A TACIT TUDÁS KINYERÉSE A BIG DATA KORÁBAN

- A tacit tudás az egyik legértékesebb termelési tényező, kinyerése, azonosítása, kalkulációja azonban a legnehezebb, mert statisztikai adatbázisokban nem hozzáférhető.
- A tacit tudásra legjellemzőbb attribútum, hogy emberi kommunikációs médiumokon keresztül működik, aminek fontos következménye, hogy empirikusan a **nyelvhasználatban** és a **humán kommunikációban** adott.
 - Szigorú értelemben számítógépek között nem értelmezhető a tacit tudásáramlás.
 - A jövő kérdése, hogy mesterséges intelligenciával működő rendszerek információáramlásában beszélhetünk-e tacit tudásáramlásról.
- A Big Data paradigmában ezért a tacit tudásáramlás kiszűrésére a szövegbányászati módszerek a legalkalmasabbak.
- (Pl. az IBM-Watson (Sherlock Holmes barátjáról elnevezve) egy olyan mesterséges intelligenciával működő rendszer, mely megkísérel egy teljesen gépi tanulós tantószóttárral dolgozni. Ettől függetlenül a tacit tudásáramlás továbbra is humán ágensek között folyik, a gépi tanulós tanítószóttár csak leköveti a nyelvhasználatot, de nem konstituálja. (Ez lényeges különbség.)

A TACIT TUDÁSÁRAMLÁS STOCKHOLMI MODELLJE

- Svéd modellnek, vagy másnéven Stockolmi Iskolának nevezzük a Bengt-Aka Lundvall és iskolájának megközelítését a tacit tudásáramlásról.
- Lundvall értelmezésében a tacit tudásáramlás az un. User-Producer Relations (UPR) területén lokalizálható.

A KUTATÁS EMPIRIKUS TERÜLETE: A START-UP CÉGEK VILÁGA ÉS AZ INNOVÁCIÓS ATTITŰD

- A Start-Up cégek ideális empirikus vizsgálati területei a tacit tudásáramlásnak
 - A kreativitás elsődleges területe a tacit tudásáramlásnak (Richard Florida)
 - A Start-Up cégeket születésekor a legfontosabb szempont a kreatív ötlet
 - Egy nagy cégben a kreatív tacit tudásáramlás sokkal leszabályozottabb, komolyabb a tacit tudásvesztés (a Start-Up világban is létezik tacit tudásvesztés, csak más módokon jelentkeznek)
- A Start-Up szektor kutathatóságának nehézségei
 - Erős konkurenciaharc, a tacit tudáscsatornák extrém védelme
 - Viszonylag zárt milió
 - Utánkövethetőségi problémák
- Az tacit tudásáramlás vizsgálatára szervezeti és egyéni szinteken az innovációs attitűd tűnik legalkalmasabbnak. Innovációs attitűdön azt a hajandóságot, diszpozíciót, beállítódást értjük, hogy egy egyén vagy egy szervezet mennyire nyitott innovációk végrehajtására. Feltételezésünk szerint a tacit tudásáramlás szempontjából a leghasználhatóbb modell a Lundvall-féle UPR.

A BIG5 MODELL LEHETŐSÉGEI A TACIT TUDÁSÁRAMLÁS KUTATÁSÁBAN

- A Big5 (Big Five Personality Traits)modell egy aggregált pszicho-szociometriai modell, 5 fő karakterisztikát vizsgál. Jelenleg ennél komplexebb modell nem áll rendelkezésünkre az innovációs attitűd vizsgálatára.
 - Bi5: Openness, Neuroticism, Agreeableness, Extraversion, Conscientiousness
- A Lundvall-Florida modellek szempontjából a tacit tudásáramlás és az innovációs attitűd vonatkozásában az **Openness** faktor a leglényegesebb.
- Hipotézisek a Lundvall-Florida megközelítések alapján:
 - A tacit tudásáramlás motorja a kreativitás
 - A kreativitás előfeltétele a demokratikus szervezeti kultúra
 - Mind a kreativitás, mind a demokratikus szervezeti kultúra alapja a nyitottság
- A Lundvall-Florida modell működése:
 - **Minél demokratikusabb és kreatívabb egy cég, annál erősebb a minőségi tacit tudásáramlás.**
 - **Minél tekintélyelvűbb és szabálykövetőbb egy cég, annál gyengébb a minőségi tacit tudásáramlás.**

DEMOKRÁCIA VAGY MACHIAVELLIZMUS? IZRAELI START-UP CÉGEK TACIT TUDÁSÁRAMLÁSÁNAK TANULSÁGAI 1.

- A konkrét kutatásom jeruzsálemi és tel-avivi start-up cégek social médiareprezentációi adták
- 50 izraeli start-up cégvezető **blogszövegeit** elemeztük a texasi egyetemen kifejlesztett **LIWC2015** (Language Inquire into Word Count) nyelvelemző szoftver segítségével, 2019 augusztus és 2020 augusztusa között, **angol** nyelven. (Forrás: The Times of Israel. Start Up Nation. The Blog.)
- A LIWC2015 a jelenlegi angol nyelvre, azon belül 5 földrajzi dialektusra (North American English, British English, Canadian English, Irish English, Australian English) validált nem gépi tanulós tanítószoftárral rendelkezik Big5-ra kalibrálva, beleértve a fontosabb szociolektusokat (szubkulturális nyelvhasználat) is.
- Összesen 14 nyelvi változó LIWC2015 score-értékét futtattuk le, és ezek egymással való korrelációt vizsgáltuk.

DEMOKRÁCIA VAGY MACHIAVELLIZMUS? IZRAELI START-UP CÉGEK TACIT TUDÁSÁRAMLÁSÁNAK TANULSÁGAI 2.

- A korrelációs vizsgálatok azt mutatták, hogy a 14 nyelvi változó a vizsgált mintanagyságon nem igazolja a Lundvall-Florida modellt, azaz, hogy a legerősebb tacit tudásáramlás a demokratikus, egalitárius és kreatív szervezetekben a legszembeűnőbb. Továbbá, az sem igazolódot a vizsgált mintán, hogy az analitikus gondolkodásnak, együttműködési hajlandóságnak, vagy akár a jövőorientált gondolkodásnak szerepe lenne a start-up cégek világában. A blogoló cégvezetők blogszövegeiből ezek szignifikáns jelenléte nem volt kimutatható.
 - **A tacit tudásáramlás erősségére és minőségére szövegelemzés alapján úgy következtethetünk, hogy megnézzük azoknak a pszichoiszociális karakterisztikáknak az erősségét és korrelációit, melyek meghatározzák a tacit tudásáramlást. Erre a Big5 alkalmas modell.**
- Ellentétben mind a jeruzsálemi, mind a tel-avivi mintán kimutatható volt, amit a szociálpszichológiai szakirodalomban **machivellista karakternek** neveznek. Ez a karaktertípus a demokratikus és a tekintélyelvű karakter között foglal helyet, legjellemzőbb tulajdonsága a **narcisztikus önérdékérvényesítés**. Vagyis a vizsgált minta alapján úgy tűnik, hogy a sikeres start-up cég vezetését sokkal inkább a machiavellizmus, mind a demokratikus nyitottság jellemzi.

KULTÚRSPECIFIKUS-E A MACHIAVELLIZMUS?

- A továbbiakban lényeges megvizsgálni, hogy mennyire kultúrspecifikusak az izraeli star-up cégeknél talált eredmények?
- A társadalmi-gazdasági evolúciót esszenciálisan határozza meg a machiavellista/demokratikus gondolkodásmód, avagy csak a fejlődés egy bizonyos részén?
- El kell-e vetnünk a Lundvall-Florida-féle **demokrácia-hipotézist** a tacit tudásáramlás vizsgálatakor vagy sem?
- Kiegészíthető-e a Lundvall-Florida-féle demokrácia-hipotézis machiavellista elemekkel? Ha igen, hogyan?
 - Pl. felfogható-e a machiavellizmus a tacit tudásáramlás tranzakciós költségeként (pl. a tacit tudásáramlás extern hatásaként)?

Köszönöm figyelmüket!